

L'occità referencial

Carrera publica una gramàtica essencial de la llengua occitana i un diccionari català-occità

DAVID PALOMA dpaloma@presencia.cat

Catalans e occitans trabalham amassa per las nòstras lengas. Ben junts que treballem! L'article 6.5 de l'Estatut de Catalunya indica que l'occità és llengua cooficial per bé que, tal com diu Aitor Carrera, resulta que no són occitans bona part dels territoris en què l'occità és oficial. Carrera és un expert en llengua i lingüística occitanes. Ja el 2007 va publicar una gramàtica aranesa, i altres estudis anteriors i posteriors avalen la categoria d'aquesta gramàtica i diccionari bàsic. D'una banda, la gramàtica detalla paral·lelament les formes d'un occità referencial de base llenguadociana i les formes de l'occità de la Vall d'Aran, amb informació morfològica i sintàctica prou extensa. És aquesta una novetat de l'obra, que vol ser coherent amb la tradició normativa que arrenca de Loís Alibèrt i que arriba fins al Conselh de la Lengua Occitana i el Grop de Lingüística Occitana. Tanmateix, la llengua més semblant al català de totes les llengües romàniques no disposa ara com ara d'una entitat reguladora que determini quina és la modalitat de llengua estàndard. L'obra de Carrera contribueix de manera clara a definir la *lengua de referència*. D'altra banda, el diccionari presenta els principals equivalents occitans (referencials i aranesos) de més de 2.500 mots freqüents en català. Per a cada paraula catalana hi ha «almenys una, dues o fins a tres formes sinònimes que tenen una certa difusió en la producció cultural actual». El llibre l'encapçala una aproximació sociolingüística molt encertada, en què es repassa la història, el nombre de parlants, l'ensenyament i la situació legal de la llengua. Per cert: Pagès editorials és l'única editorial catalana amb tres col·leccions escrites només en occità. Una aposta digna d'elogi.

«L'OCCITÀ. GRAMÀTICA I DICIONARI BÀSICS»

Autor: AITOR CARRERA
Editorial: PAGÈS
Pàgines: 278
Preu: 20 €

L'occità té tres milions de parlants que viuen a l'Estat francès, a la Vall d'Aran i a Itàlia.

Felicitat postcomunista

Arriba la polèmica novel·la de Chan Koonchung, prohibida a la Xina

MELCIOR COMES mcomes@presencia.cat

Ara que la Xina és, amb les xifres a la mà, la primera potència econòmica del món, sorprèn que no tinguem més notícies del que es cou en aquell país llunyà, la història del qual és tan vasta com inquietant, farcida de daltabaixos i grandeses. *Anys de prosperitat* és una novel·la que ens ajuda a saber com funciona aquell país des de dins, a partir d'una sèrie de personatges i partint d'una espurna argumental una mica forçada: les autoritats haurien abocat una droga al·lucinògena en l'aigua potable, tot per garantir la felicitat (postissa i buida) al poble xinès. Tot plegat és una metàfora, és clar: el benestar dels xinesos es basa en les possessions materials, en el consumisme i en l'oci, mentre la política i la moral comunitària continuen sent rígides de manera autoritària pel partit únic, creat sota la influència de Stalin sobre Mao. Això ens aboca a un retrat entre còmic i esfereïdor, on la modernitat desfermada conviu amb un rigorisme que recorda el que va descriure Orwell a 1984. La poca-soltada de la societat de l'espectacle –que caracteritza el món lliure o liberal– conviu amb els judicis sumaríssims, amb la vigilància mútua, amb la delació i la pena de mort a l'engròs. La novel·la, com a artefacte literari, potser és limitada o formalment òbvia, però com a document social, com a denúncia i descripció d'una societat, és absolutament inapel·lable, a més de com a novel·la d'idees, com a reivindicació d'uns valors de llibertat. La traducció (indirecta, des de l'anglès) és molt llegidora, i conté unes quantes escenes difícils de treure's del cap. Un llibre estranyament recomanable perquè, fet i fet, no és cap meravella literària.

Chan Koonchung
Anys de prosperitat

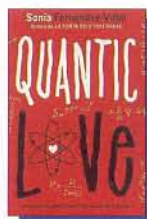

«ANYS DE PROSPERITAT»

Autor: CHAN KOONCHUNG
Traducció: X. PÀMIES
Editorial: LA CAMPANA
Pàgines: 312
Preu: 19 €

Història d'un rentat de cervell a gran escala en la Xina dels nostres dies.

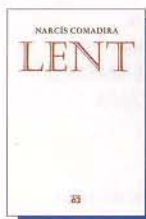
NOVETATS

«QUANTIC LOVE»

Autora: SÒNIA FERNÁNDEZ-VIDAL
Editorial: LA GALERA
Pàgines: 240 / Preu: 17,95 €

Després del gran èxit de *La porta dels tres panys*, la doctora en física Sònia Fernández-Vidal continua amb el seu propòsit d'acostar la física quàntica al gran públic a través de la fantasia. Aquesta segona novel·la transcorre al CERN, el centre d'investigació més avançat del món, on la jove Laila s'enfronta al misteri més gran que existeix: com triar entre dos amors.

«LENT»

Autor: NARCÍS COMADIRA
Editorial: EDICIONS 62
Pàgines: 64 / Preu: 18 €

El poeta i pintor Narcís Comadira (Girona, 1942) celebra el seu setantè aniversari amb un llibre nou de poesia. Un llibre-lent que no ha de ser per força apagat i fred, com diu Comadira al pròleg escrit a tall d'«indicació»: «Als balls lents, la sang hi bullia i cremaven les pells, i algunes lents, d'aparença glacial, poden, per concentració de la llum del sol, provocar un autèntic incendi. Això n'espero, d'aquest llibre.»

«CIÈNCIA DE LA CREU»

Autora: EDITH STEIN
Traducció: MARTA MARTÍNEZ
Editorial: PÒRTIC
Pàgines: 408 / Preu: 25,50 €

Ciència de la creu és una visió profunda i de conjunt, tant de la vida com de l'obra i la doctrina de Joan de la Creu. L'autora, jueva convertida, va dedicar la vida a la investigació i comprensió de l'estructura de la persona humana. Va néixer a Breslau, Polònia, el 1891 i el 1933 va entrar a les carmelites descalces de Colònia. Va morir a la cambra de gas d'Auschwitz l'agost del 1942.